

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Struzik
Sędziowie:	SSA Zbigniew Ducki SSA Grzegorz Krężolek (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2016 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa S. M.

przeciwko Skarbowi Państwa – Prokuratorowi Okręgowemu w Krakowie

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 22 lipca 2015 r. sygn. akt I C 1357/14

1. oddala apelację;

2. zasądza od powoda S. M. na rzecz Skarbu Państwa- Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 2 700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;

3. przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz adwokata A. D. kwotę 3 321 zł (trzy tysiące trzysta dwadzieścia jeden złotych), w tym 621 zł podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu

w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Zbigniew Ducki SSA Andrzej Struzik SSA Grzegorz Krężolek

Sygn. akt : I ACa 1661 / 15

UZASADNIENIE

S. M., w pozwie skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa - Prokuratorowi Okręgowemu w Krakowie , reprezentowanemu przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa , domagał się zasądzenia : kwoty 150 000 złotych tytułem odszkodowania oraz 50 000 złotych tytułem zadośćuczynienia za doznana krzywdę.

Źródła tak uszczerbku majątkowego jak i niemajątkowego upatrywał w konsekwencjach wydania przez Prokuratora Rejonowego dla K.W K. , w dniu 1 lutego 2010r , postanowienia o umorzeniu dochodzenia wywołanego zawiadomieniem powoda o podejrzeniu popełnienia przestępstwa poświadczenia nieprawdy przez jego matkę A. M., w ramach umowy darowizny z dnia 15 maja 2002r , na podstawie której przeniosła ona na rzecz swoich dzieci T. i M. oraz ich małżonków udziały w prawie własności nieruchomości położonej w L. , stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...), której częściami składowymi były budynki mieszkalne oznaczone numerami (...). Zdaniem powoda Prokurator wydał to postanowienie przedwcześnie , bez zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy.

Konsekwencją wydania tego , naruszającego prawo orzeczenia, było to , że nieruchomość w L. nie weszła do masy spadkowej po A. M. , a tym samym powód , jako jej dziedzic ustawowy , doznał szkody majątkowej w wysokości odpowiadającej 1/4 wartości tej nieruchomości.

Na skutek wydania postanowienia z 1 lutego 2010r , jak wskazywał dalej S. M. , po zapoznaniu się z jego treścią doznał cierpień psychicznych wywołanych szokiem , gdyż wówczas zdał sobie sprawę , że część majątku spadkowego po matce bezpowrotnie utracił. Dalszymi jego następstwami była nerwica i depresja. Wywołana w ten sposób krzywda także , w jego ocenie, powinna być zrekompensowana poprzez zapłatę żądanego zadośćuczynienia.

Odpowiadając na pozew strona pozwana domagała się oddalenia powództwa oraz obciążenia powoda kosztami procesu.

W swoim stanowisku procesowym , kwestionując istnienie podstaw normatywnych , które mogłyby pozwolić na przypisanie Skarbowi Państwa odpowiedzialności odszkodowawczej wobec powoda , podniosła zarzut przedawnienia zgłoszonych roszczeń wskazując , że przed wytoczeniem powództwa upłynął okres trzech lat od daty w której S. M. dowiedział się o szkodzie i podmiocie zobowiązaniem do jego naprawienia. Twierdziła , iż postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego wobec braku znamion przestępstwa, powód odebrał w odpisie w dniu 17 lutego 2010r i nie skorzystał z uprawnienia do jego zaskarżenia.

W toku sporu powód ograniczył żądanie odszkodowania do sumy 116575 złotych.

Odnosząc się do zarzutu przedawnienia uznał go za nietrafny argumentując , iż o szkodzie dowiedział się w dniu 23 kwietnia 2014r po tym , kiedy Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił jego apelację w postępowaniu o dział spadku po matce. Dopiero wówczas bowiem zdał sobie sprawę z nieodwracalności straty majątkowej.

Twierdził również , że istnieje związek przyczynowy pomiędzy wydaniem postanowienia z dnia 1 lutego 2010r , a doznaną przezeń szkodą albowiem gdyby Prokurator postąpił prawidłowo, to skierowałby do Sądu akt oskarżenia z zarzutem popełnienia przestępstwa wyłudzenia poświadczenia nieprawdy przez matkę , Sąd wydał by wyrok skazujący , którym po myśli art. 11 kpc, Sąd rozpoznający sprawę o dział spadku byłyby związany. To związanie przyniosłoby natomiast efekt w postaci uznania nieruchomości w L. za składnik majątku spadkowego , w którym powód, jako spadkobierca matki miał udział , a tym samym uzyskałby właściwą korzyść majątkową z tego prawa wynikającą.

Wyrokiem z dnia 22 lipca 2015r , Sąd Okręgowy w Krakowie :

- umorzył postępowanie w części obejmującej żądanie zapłaty kwoty 33 425 zł, tytułem odszkodowania[pkt I],
- w pozostałym zakresie powództwo oddalił [pkt II] ,

- zasądził od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 3 600 złotych , tytułem kosztów procesu [pkt III],

- przyznał od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz adwokata A. D. , reprezentującej S. M. z urzędu , kwotę 4428 zł tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną [pkt IV sentencji wyroku]

Sąd Okręgowy ustalił następujące fakty istotne dla rozstrzygnięcia :

W dniu 15 maja 2002r , przed notariuszem P. L. został sporządzony akt notarialny - rep A (...), obejmujący umowę darowizny, na podstawie której A. M. darowała swojej córce M. i jej mężowi J. - małżonkom K. oraz synowi T. oraz jego żonie I. , małżonkom M. , udziały po 1/ 2 części w prawie własności nieruchomości położonej w L. , składającej się z działki ewidencyjnej nr (...) o powierzchni 5 arów, wraz z jej częściami składowymi.

Obdarowani darowizny przyjęli , a udziały te stały się składnikami ich majątków wspólnych.

W dniu 26 listopada 2009r , powód S. M. złożył w Prokuraturze Rejonowej dla K.zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w postaci wyłudzenia poświadczenia nieprawdy w ramach czynności objętej wskazanym wyżej aktem notarialnym , wobec nie ujęcia w jego treści stanowiącego część składową działki nr (...) , budynku mieszkalnego oznaczonego numerem (...) , co miało stanowić przestępstwo z art. 272 kk.

Postanowieniem z dnia 1 lutego 2010r , zatwierdzonym przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej dla K.w K. w dniu 8 lutego 2010r , postępowanie to zostało umorzone , wobec nie stwierdzenia ustawowych znamion przestępstwa. Odpis tego orzeczenia został doręczony powodowi w dniu 17 lutego tego roku. Powód nie skorzystał z prawa do jego zaskarżenia.

Postanowieniem z dnia 16 lipca 2013r , Sąd Rejonowy dlaK., dokonując działu spadku po A. M. ustalił , iż jego przedmiotem są dwie nieruchomości położone w C. oraz posiadanie nieruchomości położonej w L. , stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...), jak również środki finansowe zgromadzone przez zmarłą na rachunku w (...) Banku(...).

Dokonał zaliczenia na poczet sched spadkowych T. M. oraz M. K. darowizn dokonanych w dniu 15 maja 2002r , a na poczet schedy spadkowej powoda darowizny dokonanej przez matkę na jego rzecz w dniu 7 marca 1996r.

W motywach orzeczenia stwierdził , iż w skład masy spadkowej nie wchodzi prawo własności nieruchomości składającej się z działki ewidencyjnej nr (...) , położonej w L. albowiem za życia spadkodawczyni nią zadysponowała , dokonując darowizny na rzecz dwójki dzieci i ich małżonków.

Wobec zarzutów S. M. stwierdził także , że przedmiotem darowizny z dnia 15 maja 2002r była całość nieruchomości stanowiącej działkę nr (...) w L. wraz z zabudowaniami nie natomiast , jak twierdził wówczas powód, jedynie jej część z jednym budynkiem , poznanym numerem(...) Bez znaczenia , zdaniem Sądu, dla takiej oceny był przy tym fakt , że w treści aktu notarialnego obejmującego tę czynność nie wymieniono drugiego z budynków , oznaczonego numerem (...)

Postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2013r Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił apelację powoda od postanowienia Sądu Rejonowego .

W motywach rozstrzygnięcia odnosząc się do zarzutów jakie w odniesieniu do ważności umowy darowizny z 15 maja 2002r podniósł S. M. , Sąd II instancji uznał je za nietrafne.

Podzielił stanowisko Sądu niższej instancji , iż nieruchomość w L., stanowiąca działkę nr (...) wraz z częściami składowymi , w tym w szczególności dwoma budynkami oznaczonymi jako nr (...) nie weszła w skład spadku po A. M..

Sąd Okręgowy stwierdził przy tym , że powód wskazywał jako przyczynę nieważności tej czynności matki nie to , iż nie mogła świadomie powziąć i wyrazić woli ale , że darując nieruchomość działała w błędzie co rzeczywistego zakresu

swojego rozporządzenia , skoro w istocie nie chciała zadysponować całością realnością, a jedynie jej częścią ,[nie obejmującą budynku nr (...)]

Sąd II instancji uznał ów zarzut za gołosłowny , nie wykazany w toku sporu , dodając , że A. M. za swojego życia nigdy nie uchyliła się od skutków swojego oświadczenia woli zawartego w umowie , którą zawarła z dwójką swoich dzieci i ich małżonkami. Zwrócił także uwagę , iż w akcie notarialnym z dnia 15 maja 2002r wskazano na całą powierzchnię działki objętej czynnością - 5 arów , a wobec tego należy przyjmować , że spadkodawczyni musiała być świadoma tego , że dokonując czynności zadysponowuje całością nieruchomości wraz z jej częściami składowymi , którymi były obydwie budynki.

Z dalszych ustaleń Sądu Okręgowego wynika , że wyrokiem z dnia 27 marca 2013r , Sąd Rejonowy dla K., nakazał S. M. oraz jego synowi P., aby opuścili i opróżnili z osób i rzeczy prawa ich reprezentujących lokal oznaczony numerem (...) , stanowiący przybudówkę do budynku mieszkalnego , położonego na nieruchomości w L. , stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...). Orzeczenie to uzyskało walor prawomocności po tym kiedy Sąd Okręgowy w Krakowie , wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2014r oddalił apelacje obu pozwanych od tego rozstrzygnięcia .

Rozważania prawne Sąd i Instancji rozpoczął od wskazania przesłanek normatywnych odpowiedzialności odszkodowawczej , w sytuacji gdy jej podstawą są przepisy o czynach niedozwolonych.

Następnie stwierdził , że powód nie zdołał tych przesłanek w odniesieniu do Skarbu Państwa wykazać , w tym w szczególności nie udowodnił ani samej szkody ani zachodzenia normalnego związku przyczynowego pomiędzy zdarzeniem , które wskazuje jako szkodzące , a samym uszczerbkiem o charakterze majątkowym.

Przechodząc do szczegółów oceny prawnej stanął na stanowisku , że zdarzenie w postaci umorzenia postępowania przygotowawczego z dnia 1 lutego 2010r, zapoczątkowanego zawiadomieniem S. M., nawet w sytuacji gdyby było wadliwe prawnie , ku której to ocenie brak dostatecznych podstaw, nie mogło wyrządzić powodowi identyfikowanej przez niego szkody, co prowadzi także do stwierdzenia braku związku przyczynowego , w rozumieniu art. 361 §1 kc, pomiędzy wydaniem postanowienia a tym uszczerbkiem.

Karne postępowanie przygotowawcze oraz orzeczenie wydane w jego ramach nie służy ustaleniu przynależności składników majątkowych do masy spadkowej ani określaniu udziałów w niej stron postępowania działowego . Wydanie postanowienia o jego umorzeniu nie mogło tym samym doprowadzić do pozbawienia S. M. takiego udziału w jednym z takich składników z czym powód utożsamia doznany przez siebie uszczerbek.

Zarzuty dotyczące ważności umowy darowizny z dnia 15 maja 2002r powód mógł formułować w ramach cywilnego postępowania o dział spadku , co też czynił , chociaż zostały ocenione wówczas jako nietrafne. Przy tym Sąd cywilny nie był zobligowany oczekiwać na wydanie uprzednio wyroku w sprawie karnej , jak sugerował powód , ale miał pełną samodzielność w dokonywaniu oceny ważności tej umowy , której skutki odnosiły się do składu majątku spadkowego po matce powoda.

Sąd I instancji zauważył także , iż wyłącznie o hipotetycznym , a nie tożsamym z adekwatnym związkiem przyczynowym pomiędzy wskazywanym uszczerbkiem majątkowym a wydaniem postanowienia z dnia 1 lutego 2010r , świadczyć może twierdzenie powoda , że gdyby orzeczenie to nie zostało wydane Prokurator skierowałby do Sądu akt oskarżenia z zarzutem popełnienia przestępstwa z art. 272 kk, a wydany wyrok skazujący wiązałby Sąd cywilny w sprawie o dział spadku po matce, prowadząc do uznania , że nieruchomość w L. stanowi składnik majątku spadkowego.

W ramach oceny tej części roszczenia , w ramach którego powód dochodził zadośćuczynienia za doznana krzywdę , Sąd Okręgowy także i tę część uznał za niezasadną.

Wskazując , że podstawą dla przyznania zadośćuczynienia na podstawie art. 448 kc , a tę podstawę należy rozważać w odniesieniu do żądania S. M. zauważył , że jest to możliwe jedynie wówczas, gdyby zostało udowodnione , że

funkcjonariusz publiczny, wydając kwestionowane postanowienie zachował się bezprawnie i w sposób subiektywnie zarzuczalny. Powód nie sprostował temu obowiązkowi.

W ocenie Sądu I instancji nie można tej podstawy dla przyznania świadczenia z tytułu zadośćuczynienia upatrywać w normie art. 445 § w zw z art. 444 §1 kc, albowiem S. M. nie dowiódł, iż rzeczywiście na skutek wydania wskazanego wyżej postanowienia doznał uszczerbku na zdrowiu, wywołującego w swoich konsekwencjach krzywdę. Po wtóre ewentualne przypisanie Skarbowi Państwa odpowiedzialności za jej wyrównanie jest warunkowane spełnieniem po jego stronie ogólnych przesłanek odpowiedzialności deliktowej, ku czemu, w świetle wyników postępowania rozpoznawczego, brak dostatecznych podstaw.

W końcu rozważań Sąd Okręgowy podkreślił, że roszczenia powoda nie mogą być uznane za zasadne także i z tego powodu, iż trafny jest zarzut strony pozwanej, podnoszącej, iż są one przedawnione.

Wiążąc początek trzyletniego terminu tegoż, wskazanego przez art. 442¹ §1 kc z datą w jakiej dowiedział się o treści postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego [17 lutego 2010r], ocenił, że termin ten upłynął 17 lutego 2013r, a zatem wcześniej aniżeli powód zdecydował się na wniesienie pozwu.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu była norma art. 98 §1 i 3 w zw z art. 99 kpc.

W apelacji od tego orzeczenia powód, zaskarżając je w całości, domagał się w pierwszej kolejności jego zmiany i uwzględnienia żądania pozwu poprzez zasądzenie na jego rzecz sumy 116575 zł tytułem odszkodowania i 50 000 złotych tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu jak również obciążenia strony przeciwnej kosztami procesu. Jako wniosek ewentualny sformułował żądanie wydania rozstrzygnięcia kasatoryjnego i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Ponadto pełnomocnik procesowy, reprezentujący powoda z urzędu, wniósł o przyznanie mu wynagrodzenia w postępowaniu apelacyjnym ze środków budżetowych Skarbu Państwa, wobec ich nie pokrycia przez reprezentowanego w jakiegokolwiek części.

Środek odwoławczy został oparty na następujących zarzutach:

1. naruszenia prawa procesowego, w sposób mający istotny wpływ na wynik sprawy a to:

- art. 227, 232 i 299 kpc jako następstwa nie uwzględnienia przez Sąd Okręgowy wniosków o przeprowadzenie dowodów z zeznań świadków i powoda oraz dowodu z dokumentu w postaci opinii biegłych znajdującej się w aktach sprawy o dział spadku, a określającej wartość nieruchomości w L.. Te nieuzasadnione, zdaniem powoda, decyzje procesowe Sądu uniemożliwiły mu wykazanie przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa jak również rozmiaru tak szkody jak i doznanej przez niego krzywdy,

2. błędu w ustaleniach faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia wobec przyjęcia, że powód dowiedział się o szkodzie podlegającej wyrównaniu w dniu doręczenia mu odpisu postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego, mimo, że dowiedział się o niej dopiero z chwilą prawomocności postanowienia o dziale spadku po matce, gdyż dopiero wówczas zdał sobie sprawę, iż bezpowrotnie utracił prawo do części majątku spadkowego po niej, w postaci udziału w prawie własności nieruchomości w L.. Błąd ten doprowadził, w swoich konsekwencjach do wyrażenia przez Sąd Okręgowy nietrafnego wniosku prawnego, iż roszczenia skarżącego uległy przedawnieniu,

3. naruszenia prawa materialnego w następstwie nietrafnego zastosowania

a/ art. 361 §1 kc i uznania, że pomiędzy postanowieniem o umorzeniu postępowania w sprawie 2 Ds. 155/10, a szkodą i krzywdą powoda nie zachodzi adekwatny związek przyczynowy mimo, że gdyby zapadł prawomocny wyrok skazujący za przestępstwo poświadczenia nieprawdy, w akcie notarialnym obejmującym umowę darowizny z 15 maja 2002r, rozstrzygnięcie o dziale spadku po A. M. byłoby inne, korzystniejsze z punktu widzenia interesów majątkowych powoda,

- b/ art. 417 §1 kc jako konsekwencji nie zasądzenia na rzecz skarżącego kwoty 116 575 zł , tytułem odszkodowania ,
c/ art. 445 §1 w zw z art. 444 §1 kc wobec nie przyznania powodowi zadośćuczynienia w dochodzonej przez niego kwocie.

Odpowiadając na apelację strona pozwana domagała się jej oddalenia jako pozbawionej usprawiedliwionych podstaw oraz obciążenia S. M. kosztami postępowania za II instancję , należnymi Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa.

Rozpoznając apelację, Sąd Apelacyjny rozważył .

Środek odwoławczy powoda nie jest uzasadniony i podlega oddaleniu.

Analiza zarzutów na których opiera się konstrukcja apelacji dostatecznie przekonuje , że nie są one wymierzone w ocenę dowodów przeprowadzoną przez Sąd I instancji.

Jej niekwestionowanie ma tę konsekwencję , że oparte na niej ustalenia , które Sąd Okręgowy uczynił podstawą wydanego wyroku jako poprawne , Sąd II instancji przyjmuje za własne.

Oceny tej nie zmienia fakt , że skarżący odwołał się do zarzutu sprzeczności istotnych ustaleń z treścią zgromadzonego materiału dowodowego.

Trzeba bowiem zauważyć , że w istocie , za jego pośrednictwem S. M. nie kwestionuje samych ustaleń faktycznych ale ocenę prawną Sądu Okręgowego zgodnie z którą zarzut przedawnienia zgłoszonych roszczeń , postawiony przez Skarb Państwa jest zarzutem usprawiedliwionym.

Wyrażając w jego ramach stanowisko przeciwne , powód wiąże datę dowiedzenia się o szkodzie [i krzywdzie] z dniem prawomocności postanowienia działowego po matce. Data ta nie była pomiędzy stronami sporna. [23 kwietnia 2014r]

Brak innych zarzutów dotyczących ustaleń, tym bardziej upewnia o trafności wyrażonej wyżej oceny , w odniesieniu do konstatacji faktycznych dokonanych przez Sąd Okręgowy. Na marginesie należy wskazać , że ocena zarzutu przedawnienia zgłoszonych roszczeń ma dla rozstrzygnięcia drugorzędne znaczenie , biorąc pod uwagę inne przyczyny , które decydują o ich merytorycznej niezasadności , wobec których nawet podzielenie zapatrywania powoda dotyczącego ustalenia początkowej daty biegu przedawnienia, pozostaje bez znaczenia dla oceny poprawności prawnej rozstrzygnięcia poddanego kontroli instancyjnej.

Nie ma racji powód, kwestionując decyzje procesową Sądu I instancji o oddaleniu zgłoszonych przezeń wniosków dowodowych , tak osobowych jak i z dokumentu , w tym wniosku o jego przesłuchanie w charakterze strony.

Jak wynika z treści uzasadnienia orzeczenia Sądu Okręgowego przyczyną ich nie uwzględnienia była ocena , iż ich treść jest zbędna dla poczynienia ustaleń doniosłych dla rozstrzygnięcia.

Stanowisko to , wbrew podglądowi skarżącego wyrażonemu w motywach ocenianego zarzutu , należy podzielić.

Treść tych dowodów zmierzała bowiem nie do potwierdzenia realizacji przesłanek normatywnych odpowiedzialności deliktowej Skarbu Państwa ale , co najwyżej , do określenia rozmiarów szkody majątkowej jakiej miał doznać S. M.. Nie sposób także nie zwrócić uwagi na to , że część z ich, jak relacje rodzeństwa czy notariusza oraz opinia biegłych ze sprawy o dział spadku zmierzało do stwierdzenia okoliczności towarzyszących zawarciu umowy darowizny czy określeniu wartości działki nr (...) w L. , które bądź to nie były sporne pomiędzy stronami bądź dotyczyły faktów na jakie powoływał się skarżący w postępowaniu działowym dla uzasadnienia zarzutów dotyczących nieważności umowy darowizny , które przez Sądy obu instancji nie zostały uznane za usprawiedliwione.

Trzeba także zauważyć , że relacja powoda w charakterze strony, nie może zastąpić opinii biegłego z zakresu medycyny , która na zasadzie wyłączności mogłaby potwierdzić istnienie związku pomiędzy stanem depresji i nerwicy powoda, a

zdarzeniem z którego wywodzi powstanie krzywdy , a skoro taki wniosek dowodowy nie został przez niego zgłoszony / por k. 2v-3 oraz 83-87 akt / , ustalanie samego rozmiaru krzywdy było niecelowe .

Odeprzeć należy także zarzuty na podstawie których S. M. neguje sposób zastosowania przez Sąd I instancji przy rozstrzygnięciu sprawy norm prawa materialnego.

Spośród normatywnych przesłanek odpowiedzialności deliktowej Skarbu Państwa za szkodę i krzywdę powód zdołał jedynie dowieść zdarzenia z którym wiązał obydwie te uszczerbki podlegające wyrównaniu . Było nim postanowienie z 1 lutego 2010r na podstawie którego umorzono postępowanie przygotowawcze wszczęte z jego zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 272 kk.

Nie sprostał temu obowiązkowi w odniesieniu do pozostałych , które tylko łącznie zrealizowane, mogą być podstawą przypisania odpowiedzialności odszkodowawczej odpowiedzialnego deliktowo.

S. M. nie dowiódł wyrządzenia samej szkody.

Wydanie postanowienia o umorzeniu dochodzenia o ile w ogóle mogłoby być uznane za spowodowane bezprawnym działaniem funkcjonariusza publicznego , a której to cechy działania Prokuratora skarżący nie starał się nawet dowodzić, nie mogło doprowadzić do powstania twierdzonego przezeń uszczerbku.

Nie rozstrzygało o składzie majątku spadkowego po jego matce ani też w żaden sposób nie wpływało na zakres jego uprawnień do dziedziczenia po niej. Nie zamykało także drogi ani nie ograniczało w żaden sposób możliwości podnoszenia prezeń w postępowaniu o dział spadku po A. M. zarzutów w oparciu o które skarżący domagał się ustalenia nieważności umowy darowizny z 15 maja 2002r.

Co więcej z możliwości ich podnoszenia S. M. w tym postępowaniu , tak przed Sądem I jak i II instancji korzystał, tyle tylko ,że zostały one ocenione jako nieusprawiedliwione.

Skarżący nie dowiódł istnienia adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy wydaniem postanowienia z 1 lutego 2010r a szkodą.

Według art. 361 §1 kc posługującego się tym pojęciem , związek taki istnieje wówczas i tylko wówczas , gdy w łańcuchu kolejnych przyczyn i skutków mamy do czynienia tylko z takimi przyczynami , które normalnie wywołują dane skutki.

/ por. bliżej uwagi T. Dybowskiego w systemie prawa cywilnego t. 3 cz. 1 s. 259/

To , w jaki sposób powód rozumie ten związek, twierdząc , że gdyby nie wydanie orzeczenia o umorzeniu, postępowanie karne zostałyby zakończone prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwo wyłudzenia poświadczenia nieprawdy , a wyrok ten , wiążący dla Sądu przeprowadzającego dział spadku , wpłynąłby na treść postanowienia co do istoty sprawy, eliminując konsekwencje prawne umowy darowizny z 15 maja 2002r , każe uznawać ten związek co najwyżej za hipotetyczny, a nie normalny , [adekwatny], w rozumieniu wskazanego wyżej przepisu kodeksu cywilnego.

Jak już o tym wspomniano wyżej, S. M. nie wykazał , że wydając to postanowienie Prokurator działał w warunkach bezprawności , tym bardziej , że dla przypisania odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbowi Państwa za wyrządzoną w ten sposób szkodę , koniecznym jest , aby jego sprzeczność z obowiązującymi przepisami miała charakter kwalifikowany ; elementarny i oczywisty.

/ por. powołane jedynie dla przykładu , wyrażające tę samą myśl, stanowiska Sądu Najwyższego , zawarte w judykatach z 20 września 2007r , sygn. II CNP 87/07 i z 31 stycznia 2008 r , sygn. II CNP 178/07 , obydwa powołane za zbiorem Legalis/

Chybione są też te zarzuty naruszenia prawa materialnego za pomocą których skarżący podważa stanowisko prawne Sądu I instancji, w oparciu o które oddalił on jako niezasadne, żądanie przyznania powodowi zadośćuczynienia.

O ile upatrywać podstawy normatywnej dla jego przyznania w brzmieniu art. 448 kc wiążąc krzywdę podlegającą wyrównaniu z naruszeniem przez funkcjonariusza publicznego, który wydał postanowienie u umorzeniu dochodzenia, któregoś z dóbr osobistych powoda, to po pierwsze zauważyć należy, że mimo, iż powód był profesjonalnie zastępowany nie wskazał konkretnie, które z nich doznało naruszenia, wywołując uszczerbek niemajątkowy.

Nawet gdyby założyć, że było to zdrowie, skoro skarżący mówi o nerwicy i depresji spowodowanej lekturą treści postanowienia, to i tak odpowiedzialność Skarbu Państwa za wyrównanie krzywdy po jego stronie jest wyłączona albowiem po pierwsze pokrzywdzony musiałby dowieść, że sposób postępowania Prokuratora był bezprawny i subiektywnie zarzeczalny, a po wtóre udowodnić istnienie zwykłego związku przyczynowego pomiędzy ujawnieniem się u niego depresji i nerwicy, a faktem wydania orzeczenia z dnia 1 lutego 2010r.

Jak już była o tym mowa, mógłby [obiektywnie weryfikując istnienie tych jednostek chorobowych u potencjalnie pokrzywdzonego], ową adekwatność związku potwierdzić jedynie ekspert za zakresu nauk medycznych. Wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego tej specjalności S. M. jednak nie formułował.

W sposób uzasadniony nie można również poszukiwać podstawy do przyznania tego świadczenia powodowi na podstawie art. 445 §1 w zw z art. 444 §1 kc, gdy weźmie się pod uwagę już chociażby to, że - na co trafnie zwraca uwagę Sąd I instancji - u podstaw nałożenia obowiązku jego spełnienia na Skarb Państwa jest uprzednie wykazanie, iż jest on wobec pokrzywdzonego deliktowo odpowiedzialny, czemu S. M., nie sprostował. Nie dowiódł także rozstroju zdrowia z którym miałyby się wiązać krzywda podlegająca kompensacie.

Z podanych wyżej przyczyn, w uznaniu apelacji za bezzasadną, Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 385 kpc.

Rozstrzygając o kosztach postępowania apelacyjnego Sąd II instancji oparł je na art. 98 §1 i 3 w zw z art. 99 kpc oraz art. 108 §1 i 391 §1 kpc i wynikającej z niej, dla wzajemnego rozliczenia stron, zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy.

Kwota należna z tego tytułu od powoda Skarbowi Państwa - Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa, zważywszy na wartość przedmiotu zaskarżenia została określona na podstawie §6 pkt 6 w zw z § 13 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia MS w sprawie opłat za czynności adwokackie [...] z dnia 28 września 2002r [jedn. tekst DzU z 2013 poz. 461]

Suma wynagrodzenia przyznana ze środków budżetowych pełnomocnikowi powoda z urzędu w postępowaniu przed Sądem II instancji została, uwzględniając to samo kryterium, ustalona podstawie §6 pkt 6 w zw z §3 ust. 2 oraz 13 ust. 1 pkt 2 wskazanego wyżej Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości.

SSA Grzegorz Krężolek SSA Andrzej Struzik SSA Zbigniew Ducki